

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 68.487 van 30 september 1997
in de zaak A. 72.114/XII-42.**

In zake : Ilse D'HAENE,
die woonplaats kiest bij
Advocaat B. HOSTE,
kantoor houdende te IZEGEM,
Vandenbogaerdelaan 18

tegen :

de Provincie Oost-Vlaanderen.

D E R A A D V A N S T A T E, XIIe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat Ilse D'HAENE
op 18 november 1996 heeft ingediend om de vernietiging
te vorderen van :

- "1. de beslissing van de examencommissie dd.
19 september 1996 van klas 3BA4 van de afdeling
bedrijfsmanagement optie boekhouden-accountancy van
de Mercator Hogeschool Provincie Oost-Vlaanderen,
waarbij aan Ilse D'HAENE de beoordeling 'niet
geslaagd' werd toegekend, beslissing haar medege-
deeld op 23 september 1996;
2. de beslissing van de examencommissie dd. 23.09.96
waarbij werd geweigerd om opnieuw samen te komen
teneinde te oordelen over de door Ilse D'HAENE
neergelegde klacht";

Gelet op het arrest nr. 65.179 van 12 maart
1997 waarbij de schorsing wordt bevolen van de tenuit-
voerlegging van bovengenoemde beslissingen;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van
antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door Eerste Auditeur R. VAN der GUCHT;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de laatste memorie van verzoekster;

Gelet op de beschikking van 26 juni 1997 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 16 september 1997;

Gehoord het verslag van Kamervoorzitter J. BORRET;

Gehoord de opmerkingen van Advocaat K. VANLOUWE, die loco Advocaat B. HOSTE verschijnt voor verzoekster, en van Afdelingschef M. STEPMAN en Departementshoofd E. VAN ROMPAYE, die verschijnen voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van Eerste Auditeur R. VAN der GUCHT;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Overwegende dat de gegevens van de zaak kunnen worden samengevat als volgt :

1.1. Tijdens het academiejaar 1995-1996 volgt verzoekster het laatste jaar bedrijfsmanagement, optie boekhouden-accountancy aan de Mercator Hogeschool Provincie Oost-Vlaanderen.

1.2. In de eerste examenperiode behaalt verzoekster 62,17 procent van de punten, maar met twee tekorten, met name voor de vakken controleleer (6/20) en

financiële analyse (8,5/20). De examencommissie verklaart haar niet geslaagd.

1.3. In de tweede examenperiode behaalt verzoekster voor de twee bovengenoemde vakken respectievelijk 6 op 20, voor controleleer, en 11,5 op 20, voor financiële analyse, waardoor haar totaalscore op 63,37 procent van de punten wordt gebracht, resultaat waarmee verzoekster door de examencommissie op 19 september 1996 andermaal niet geslaagd wordt verklaard.

1.4. Bij schrijven van 23 september 1996 tekent verzoekster tegen voornoemde beslissing bezwaar aan bij de ombudsman, met verzoek "mijn deliberatie opnieuw te overwegen".

1.5. Bij brief van 24 september 1996 vraagt ook de raadvrouw van verzoekster de ombudsman dat de examencommissie haar beslissing zou herzien.

1.6. Met zijn brief van 30 september 1996 deelt het departementshoofd de raadvrouw van verzoekster mede dat de deliberatiecommissie reeds op 23 september 1996 opnieuw is samengekomen.

Hij besluit zijn schrijven in de navolgende bewoordingen :

"Dhr. H. PANNIER, lector en vaktitularis 'Controleleer' bevestigde ons dat het cijfer 6/20 het juiste cijfer was van het mondeling examen. Omdat er geen vergissingen of feiten gebeurd zijn die tot een herziening van het oordeel zouden kunnen leiden, heeft de commissie beslist, tot haar spijt, uw klacht niet ontvankelijk te verklaren".

1.7. Bij schrijven van 22 oktober 1996 vraagt de raadvrouw van verzoekster het departementshoofd om een afschrift van de beslissingen van 19 en 23 september 1996 van de examencommissie.

1.8. Bij brief van 4 november 1996 deelt het departementshoofd de raadvrouw van verzoekster mede :

"Als antwoord op uw brief van 23 oktober kan ik u het volgende meedelen :

Ilse D'HAENE (3BA4) behaalde tijdens de tweede examenzittijd 1995-1996 een percentage van 63% en één tekort, een 6/20 voor het vak controleleer, expertise en deontologie (u vindt die cijfers ook terug op het evaluatieformulier van uw cliënte).

De beslissing van de examencommissie (zitting van 19 september 1996) was : niet geslaagd (op grond van punt 2.3.3.1. van de Onderwijs- en examenregeling van MERCATOR, departement Handelswetenschappen en Bedrijfskunde).

Uw cliënte deelde mij, via de ombudsdienst, schriftelijk mee dat zij met deze beslissing niet akkoord kon gaan. Na overleg met de ombudsman werd de examencommissie opnieuw samengeroepen (zitting van 23 september 1996).

De examencommissie besliste toen om op de genomen beslissing niet terug te komen, vermits er geen materiële vergissing was gebeurd (punt 2.3.3.6 van de betreffende Onderwijs- en examenregeling). Deze gegevens vindt u ook terug in mijn brief van 30 september ll."

2. Overwegende dat verzoekster vraagt dat de memorie van antwoord uit de debatten wordt geweerd omdat ze niet uitgaat van de Mercator Hogeschool, verwerende partij, maar van de bestendige deputatie van de provincieraad van Oost-Vlaanderen;

2.1. Overwegende dat de verwerende partij de provincie Oost-Vlaanderen is, de rechtspersoon die de Mercator Hogeschool heeft opgericht, welke hogeschool zelf geen rechtspersoonlijkheid heeft; dat de bestendige deputatie de provincie Oost-Vlaanderen in rechte vermag te vertegenwoordigen; dat de exceptie wordt afgewezen;

3. Overwegende dat de tweede bestreden beslissing er gekomen is ingevolge de onder 1.4. en 1.5. vermelde brieven van verzoekster en haar raadvrouw aan de ombudsman over de beraadslaging die tot de eerste bestreden beslissing heeft geleid; dat de procedure die

ingevolge een brief aan de ombudsman gevolgd moet worden, in punt 2.3.3.6. van voormelde onderwijs- en examenregeling als volgt is vastgesteld :

"Conflicten na het afsluiten van de beraadslaging : de student die vermoedt dat er een vergissing is gebeurd meldt dit schriftelijk aan de ombudspersoon binnen twee werkdagen na de mededeling van de resultaten. De ombudspersoon onderzoekt samen met het departementshoofd en de secretaris van de examencommissie de klacht en beslist in geval van gegrondheid het (de) resulta(a)t(en) te herzien. Bij verdere betwisting roept het departementshoofd binnen drie werkdagen een beperkte examencommissie bijeen. Deze beperkte examencommissie bestaat uit de voorzitter, de secretaris en ten minste drie stemgerechtigde leden.";

Overwegende dat de geciteerde tekst klaarblijkelijk strekt tot uitvoering van artikel 56, 9°, van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap, luidend als volgt :

"Art. 56. Het hogeschoolbestuur stelt een examenreglement op. Dit omvat ten minste : ... 9° de procedure waarbij conflicten tussen de studenten en de leden van de examencommissie voor de beraadslaging, of vermoede materiële vergissingen vastgesteld na het afsluiten van de beraadslaging, worden behandeld";

dat in deze decreettekst met "materiële vergissingen" alle "vergissingen naar de inhoud" bedoeld moeten zijn, welk begrip heel wat meer dekt dan schrijf- of rekenfouten; dat immers niet te begrijpen valt waarom bepaaldelijk en wel uitsluitend voor dat laatste soort van gemakkelijk recht te zetten vergissingen de decreetgever gewild zou hebben dat een hele procedure wordt opgezet;

Overwegende dat de verwerende partij het echter niet zo begrepen lijkt te hebben; dat zij immers met het boven overgeschreven punt 2.3.3.6. uit haar onderwijs- en examenregeling met "een vergissing" blijkbaar alleen doelt op vergissingen in de enge zin

van schrijf- en rekenfouten; dat, immers, bezwaarlijk aan de verwerende partij de intentie kan worden toegeschreven aan de ombudsman, zij het maar in eerste instantie, de beslissing over te laten "het (de) resulta(a)t(en) te herzien" op grond van een inhoudelijke herwaardering van de prestaties van de klacht indienende student;

Overwegende dat uit het vorenstaande volgt dat ter afsluiting van het in voormeld punt 2.3.3.6. georganiseerde administratief beroep de verwerende partij kon volstaan met de bevestiging -zie 1.6.- "dat het cijfer 6/20 het juiste cijfer was" en met de mededeling -zie 1.8.- dat op de genomen beslissing niet werd teruggekomen "vermits er geen materiële vergissing was gebeurd", mededeling trouwens gedaan met uitdrukkelijke verwijzing naar punt 2.3.3.6.;

Overwegende dat met de onder 1.4. en 1.5. vermelde brieven verzoekster en haar raadvrouw echter niet vroegen of toch niet alleen vroegen om het rechtzetten van materiële vergissingen in de boven aangegeven beperkte zin, maar om een herdeliberatie door de examencommissie, welk verzoek zij staaften met argumenten die streefden naar een inhoudelijke herwaardering van verzoeksters prestaties; dat het tot een zodanige herwaardering niet gekomen is; dat dit ook niet moest als men het in punt 2.3.3.6. georganiseerde beroep alleen mag betrekken op materiële vergissingen in de boven aangegeven zin;

Overwegende echter dan weer dat het feit dat, in weerwil van de klaarblijkelijke wil van de decreetgever, de verwerende partij niet heeft voorzien in een procedure die gevolgd moet worden ingeval de beoordeling van de examencommissie naar de inhoud wordt betwist, niet in het nadeel van de studenten mag

uitvallen; dat daarmee rekening zal worden gehouden bij het onderzoek van verzoeksters annulatiemiddelen;

4. Overwegende dat als annulatiemiddel verzoekster de schending aanvoert van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen; dat zij punt 2.3.3.1, vierde lid van de meervermelde onderwijs- en examenregeling 1995-1996 citeert :

"Een student is geslaagd als hij ten minste 10 op 20 behaalt op elk hem opgelegd examen. In alle andere gevallen beslist de examencommissie.";

dat zij stelt dat overeenkomstig die bepaling de examencommissie de mogelijkheid had om haar geslaagd te verklaren of niet; dat zij meent dat de examencommissie haar beslissing om te kiezen voor een niet geslaagd verklaren had moeten motiveren, wat zij niet heeft gedaan;

4.1. Overwegende dat de processen-verbaal die de verwerende partij met betrekking tot de bestreden beslissingen overlegt, geen formele motivering bevatten;

Overwegende dat de verwerende partij wel een motivering geeft in de nota die zij in de kort geding-procedure heeft neergelegd :

"De genomen beslissingen zijn niet 'willekeurig' : zowel tijdens de eerste als tijdens de tweede examenzittijd behaalde Ilse D'HAENE 6/20 voor een belangrijk vak in de opleiding Boekhouden-Accountancy, er was dus in de tweede examenzittijd geen verbetering merkbaar die de examencommissie tot een andere beslissing zou hebben kunnen geleid";

dat enerzijds de in een procedurestuk achteraf gegeven verantwoording echter het gebrek aan formele motivering van de beslissingen zelf niet goed kan maken; dat anderzijds die achteraf gegeven verantwoording niet een zodanige graad van vanzelfsprekendheid vertoont dat ze

eigenlijk niet om een uitdrukkelijke verwoording vraagt en bijgevolg kan worden aangenomen ook al is ze in de beslissingen zelf niet tot uitdrukking gebracht; dat met name het argument dat het vak controleleer "een belangrijk vak" is, niet evident juist is, daar van de dertien examenvakken, er één is met het wegingscoëfficiënt 6.0., één met het wegingscoëfficiënt 4.5., vijf, waaronder het vak controleleer met het wegingscoëfficiënt 2.0., drie met het wegingscoëfficiënt 1.0., en drie met het wegingscoëfficiënt 0.5.; dat weliswaar in haar memorie van antwoord de verwerende partij stelt dat de wegingscoëfficiënten alleen te maken hebben met het aantal lestijden; dat dit best zo kan zijn, maar dat het niet evident zo is; dat zo nog in de hierboven gereproduceerde verantwoording achteraf voorbijgegaan wordt aan het feit dat verzoekster als totaalcijfer 63,37 % verkreeg; dat alweer in de memorie van antwoord wordt verklaard dat relatief beschouwd dat cijfer een laag cijfer is; dat ook dit best kan, maar evenmin die graad van evidentie vertoont die aannemelijk zou maken dat de examencommissie zelf het on gezegd liet;

Overwegende dat aldus blijft dat zo het de examencommissie toekomt discretionair te oordelen over het al dan niet geslaagd zijn van een student die niet voor elk examen 10 op 20 heeft behaald, zij zelf, evidente gevallen niet te na gesproken, moet verwoorden waarom haar keuze op niet geslaagd zijn is gevallen; dat bovendien na het bezwaar van verzoekster en haar raadvrouw aandacht besteed had moeten worden aan de door hen ontwikkelde argumenten ten gunste van een herbeoordeling van haar prestaties; dat de verwerende partij daarvan ontslaan, neer zou komen op het negeren van de verplichting die zij, naar sub 3. is gezien, had om een procedure te organiseren voor het geval de beoordeling van de examencommissie inhoudelijk wordt betwist; dat het middel gegrond is;

5. Overwegende dat verzoekster met betrekking tot de tweede bestreden beslissing geschonden noemt punt 2.3.3. van meergenoemde onderwijs- en examenregeling naar luid waarvan "het proces-verbaal van de beraadslagingen van de examencommissie ... de samenstelling van de examencommissie en de aanwezigen bij de beraadslagingen (vermeldt)";

Overwegende dat het desbetreffende proces-verbaal werd voorgebracht en aan de door verzoekster vermelde vereisten voldoet; dat het middel niet gegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd worden de beslissingen die met betrekking tot Ilse D'HAENE op 19 en 23 september 1996 genomen zijn door de examencommissie van de Mercator Hogeschool Provincie Oost-Vlaanderen voor klas 3BA4 van de afdeling bedrijfsmanagement, optie boekhouden-accountancy.

Artikel 2.

De kosten van het beroep, bepaald op vierduizend frank, komen ten laste van de verwerende partij.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare
terecht zitting, op dertig september
1900 zevenennegentig, door de XIIe kamer, die was
samengesteld uit :

de HH.	J. BORRET,	kamervoorzitter,
	A. VANDENDRIESSCHE,	staatsraad,
	J. BAERT,	staatsraad,
Mevr.	S. DOMS,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

S. DOMS.

J. BORRET.